

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzetta 18 - Cena oglasov po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure.

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9 - 17768 - Poština plačana v gotovini - Sped. in abbonamento postale II. Gruppo

Leto III. Štev. 53

GORICA DNE 13. AVGUSTA 1947.

Cena L. 10

Oskrumbe kapelic in križev

Brezbožni komunizem vrši nove podvige v svojem naornem delu za razkristjanjenje slovenskega ljudstva. Ni mu zadosti, da je vrgel Boga iz javnega življenja, da zavaja mlajši rod na široko pot greha in pogube, da ovira vsako res učinkovito versko udejstvovanje, zlasti z verskimi organizacijami. Zadnje čase hoče zbrisati z obličja slovenske zemlje kapelice, znamenja ob poti, poljske križe, podobe Matere božje, ki so posejane vsepovsod širom naše dežele in niso samo prisrčen izliv pobožnosti našega ljudstva, temveč tudi izrazit del našega kulturnega narodnega bogastva.

Z vseh strani dežele prihajajo vesti o nezaslišanih oskrumbah teh verskih prič. In te oskrumbe so tako sistematično, enake v izvedbi, tako istočasne, da ni mogoče dvomiti o njihovi načrtosti in ukazu od zgoraj. O tem ne more biti niti dvoma, kdo so naročitelji teh vse obsebnih vrednih dejanj.

Naša javnost je bila že opozorjena na satansko podlo oskrumbe v tomajski župniji, kjer so razlagali in sežgali kip Matere božje, ne ve pa še za vrsto drugih oskrumb, ki so jih komunisti izvršili.

V Ajdovščini so dvakrat oskrumili in zlomili križ, ki se časti v kapelici tik sedišča Narodne zaščite; križ v kapelici pred Vrhpoljem je bil že trikrat prelomljen in razbit na kose; sveto znamenje pri Sanaču je čez noč kar izginilo in ni ga več; v Brostovici na Krasu so razbili križ prvič v februarju l. 1946 in drugič letos v februarju. Ponekod so istočasno uničili po več kapelic v isti župniji. Tako so v Veliki Zabljah na Vipavskem oskrumili kar tri kapelice: razbili so ograjo in šipe kapelice na Stari gori, na kose so razbili kip Matere božje »nad jezerca«, uničili so znamenje ob poti na Svinu. V Sentvidu so težko poškodovali kip Dobrega pastirja.

Ostuden zločin se je izvršil v Stjaku: v kapeli v vasi Kartince so na veliki petek ob treh popoldnih torej ob uri Kristusove odrešitve smrti na križu, s sekuro odsekali glavo kipom Matere božje, Deteta Jezusa ter sv. Alojzija. V noči na binkoštni ponedeljek so zlomili ograjo in polomili križe pri kapelici sv. Ane v Orničah; teden poprej so enako oskrumili ograje pri kapelicih Kristusa Kralja ter sv. Jožefa v Kamnjah, kjer so tudi streljali v kapelice s samokresom. Značilno je, da povsod z ograje polomijo križe, kot bi jim bilo znamenje našega odrešenja posebno zoprno.

Sree se stiska verniku od bolesti, ako gre po poti Razdrto-Postojna: vsi korpusi (telesi) križanega Odrešenika so bili potrgani s križev. V župniji Studeno so šli pa še dalje: potrlji so vse križe.

Goriški Ordinariat je odredil, naj župniki javno ožigosajo te težke zločine in naj v vsaki župniji, kjer so kaj takega pripetilo, priredijo razne spokorne vaje in zadostilne pobožnosti.

Naše vero slovensko ljudstvo, u žaljeno v svojih najsvetejših verskih čustvih, ogorčeno obsaja tako svetoskrumstvo. In kot je enodušno jokalo ob vse obsodbe vredni ugrabitvi in še bolj mora jokati nad polomljenimi križi, nad razbitimi kipi Matere božje, nad oskrumljenimi kapelici.

dne je vdrlo v vas krdelo pijanih ljudi in hitelo na trg, da bi podrlo križ. Toda tik križa je stala s težko sekuro v roki žena. »Glavo razbijem onemu, ki bi hotel dvigniti roko proti križu!« je grozila. Brezbožna skupina se je ustrašila odločne ženske in križ je bil rešen.

Ta junaška žena je bila stara mati Alojzija Veuillota, največjega česnikarja prošlega stoletja. Gospod Bog je poplačal junaško ženo z živo vero in svetniško osebnostjo njene-ga vnuka.

Kristjan in komunist

Komunist: Zdravo, tovariš! (komunisti ta pozdrav zelo poudarjajo — in zato se nekomunistom ne poda.)

Kristjan: Pozdravljen, prijatelj!

Komunist: Ali si bil tudi ti na u-darniškem delu?

Kristjan: Ne, ob nedeljah ne delam za telo.

Komunist: Za kaj pa delaš, če ne za telo?

Kristjan: Za dušo!

Komunist (smeje): Duša ne potrebuje ničesar! Saj pravite, da je neumrljiva.

Kristjan: Tisti, ki nam je nedvomno povedal, da imamo dušo, je povedal tudi to, da je neumrljiva. Povedal je še več, namreč, da je treba za dušo skrbeti. In vprav nedelja je za to, da se brigamo za dušo.

Komunist: In kdo je neki ta, ki vam je vse to povedal?

Kristjan: Kristus.

Komunist: Kristus je bil komunist in takih stvari ni pravil!

Kristjan: Res je: Kristus je bil komunist, in sicer prvi in zadnji!

Komunist: Kako misliš to, tovariš?

Kristjan: Kristus je dal vsem vse, je torej delal za skupnost, je bil komunist, ker komunist bi moral delati za skupnost vsaj po svojem imenu. Pravim pa, da je bil Krist-jan prvi in zadnji komunist, ker je prvi in zadnji dal vsem vse. Vi, moderni brezbožni komunisti, pa hočete vsem vse vzeti. Vaša tolažba je v tem, da postanejo vsi ljudje enaki v bedi in obupu. Zato pravim še enkrat, da je bil Kristus prvi in zadnji komunist.

Komunist: Ti, tovariš, se mi zdiš predrzen!

Kristjan: Tudi ti, prijatelj, se mi zdiš predrzen, ker tajiš Kristusovo poslanstvo.

Komunist: Jaz ničesar ne tajim. Mi komunisti nismo proti veri, ampak je proti zlorabi vere v politične namene in v svrhu ščuvanja ljudstva.

Kristjan: To, prijatelj, so besede, prazne besede. Pojdiva počasi in povrsti! Ali ni proti veri, če taji-te dušo?

Komunist: Ne!

Kristjan: Ali ni proti veri, če pravi-te, da Kristus ni bil in da ni Bog, ali če ste celo tako nesramno predrzni, da si upate javno trditi in celo pisati, da Kristus sploh živel ni?

Komunist: Vse to ni proti veri.

Kristjan: Ali ni proti veri, da hoče-te nedeljo spremeniti v delavnik?

Komunist: Ne!

Kristjan: Vi komunisti pravite, da se sme ubijati. Ali ni to proti veri?

Komunist: Ni proti veri, ker izda-jalce se sme in mora ubijati.

Kristjan: In kdo je izdajalec?

Komunist: Vsak, kdor je proti nam.

Kristjan: Ampak proti vam je sko-raj ves svet. Ali boste ves svet po-beeli in pomorili?

Komunist: Vsega ne, ampak samo ljudske sovražnike in škodljivce!

Kristjan: In to so seveda vsi tisti,

ki nasprotujejo komunizmu!

Komunist: Da!

Kristjan: Najine misli, prijatelj, so precej različne.

Komunist: Vidim, tovariš, da si še vedno zapeljan po protiljudski in protinarodni propagandi. Zdi se mi, da se tudi mitingov in se-stankov ne udeležuješ.

Kristjan: Ne!

Komunist: Tovariš, to je zelo ne-varno. In zakaj delaš tako?

Kristjan: Ker sem sit vaših laži!

Komunist: Ti, tovariš, si izdajalec in zaslužiš smrt!

Kristjan: Ti, prijatelj, pa za nas nisi izdajalec in smrti zaradi svojih zmot še ne zaslužiš, pa ji vkljub temu ne uideš. Če si bil kdaj na pepelnico v cerkvi, si lah-ko slišal, ko je duhovnik potresa-l ljudstvu pepel na glavo, te be-sede: »Prah si in v prah se po-vrneš«. To pomeni, da smo vsi zapisani smrti, pa naj nam je pri-nese komunistična partija ali ku-ga ali katera koli nesreča.

Komunist: Tvoje besede, tovariš, so zelo reakcionarne.

Kristjan: Zelo reakcionarne ali pa zelo napredne in moderne: kakor hočeš.

Komunist: Ne razumem te, tovariš.

Kristjan: Nekatere stvari bodo ved-no moderne in napredne.

Komunist: Na primer?

Kristjan: Živeti in umreti! Pa tu-di sojen biti po smrti in biti zve-ličan ali pogubljen.

Komunist: Po smrti ni nič.

Kristjan: To praviš ti, prijatelj, pa se brdko motiš. Mi imamo nekoga, ki nas je o vsem točno poučil in nam odstranil vsak dvom. Njego-ve besede bodo imele še vedno ču-dovito življenjsko moč, ko ne bo že davno nobenega sledu več o ka-kem komunizmu.

Komunist: Ti, tovariš, se nehaš bi-ti predrzen.

Kristjan: To ni predrznost, ampak kvečjemu jasnost v govoru ali — če hočeš — odločnost. Nasproti vašim zmotam je pa na vsak na-čin na mestu odločna jasnost, ka-kor nasproti vsem, ki so v temi.

Komunist: Tovariš, ti nas žališ. Mi nismo v temi, mi smo napredni in prosvetljeni.

Kristjan: Vsak je v temi, kdor ne pusti, da ga bo Kristusov nauk razsvetlil. In taki ste vi, komuni-sti. Odpadli ste od Cerkve in jo hočete uničiti. To pomeni, da ste odpadli od luči in jo hočete uga-sniti. Vi ste kot vsi pogani v te-mi o najvažnejših človeških živ-ljenjskih vprašanjih. Zato vam mora kristjan govoriti odločno in jasno.

Komunist: Ti, tovariš, pozabljaš, da imamo mi tisoč krvnikov, ki jih lahko pošljemo nadte.

Kristjan: Ne pozabljam. Ne morem, čeprav bi rad. Vem, da ste kruti in morile. Mnogo mojih znanih ste pomorili. In to je nov dokaz, da ste v resnici v temi. K luči bo-ste prišli šele takrat, ko bodo sol-ze kesanja in žalosti ob nogah ti-stega, ki ga tajiš, oprale z vaših duš kri, ki lepi na njih.

Nekaj o „literarni svojati“

Primorski dnevnik z dne 31. juli-ja piše med drugim v svojem poro-čaju o ljubljanski razpravi proti inž. Nagodetu in 13 soobtožencem: »Nagode se v nekem pismu zaga-nja v slovensko inteligenco in še posebno v pisatelje in pesnike Žu-pančiča, Finžgarja, Vidmarja, Al-brehta, Izidorja Cankarja in proti drugim, ki jih imenuje »literarna svojati«. — Ni naša naloga, da bi razčistili, kaj jim inž. Nagode oči-ta. Dejstvo je, da so ti »vidci in preroki« odpovedali v najtežji uri slovenske zgodovine.

Z resnično boleščjo v duši mora-

mo ugotoviti žalostno vlogo, ki jo je igral in jo še vedno igra pesnik Župančič. Zelo nečastno je zanj, da je sprejel od komunističnega režima obilno denarno nagrado za »izred-ne zasluge« za zmago komunizma. Naravnost sramotno in podlo pa je, da je od istih »dobrotnikov« spre-jel v dar vilo lekarnarja Bahoveca, katerega so komunisti zaprli in mu zaplenili vso imovino. Ko se je to zvedelo, se je vsa Ljubljana zgra-žala. Pa so pisali Župančiču brez-imno pismo, da je s tem, da je

GONJA PROTI SLOVENSKIM ŠOLAM
v italijanskem časopisju kaže, da se Italijani še niso vsi zdra-mili iz fašistične narkoze. Mi se ne moremo načuditi nacional-nim italijanskim elementom, ki vidijo v tej veliki dobi svojega prvega sovražnika v par tisoč Slovenceh našega Primorja. — V tem so komunisti brez dvoma progresivnejši.

OKNO V SVET

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV bo letos postavljena na težko preizkušnjo.

V Indoneziji se ravno kar preki-nili boje; v Koreji povzroča razde-ljenost med ruskim in amerikan-skim pasom skrbi; Egipt je vložil priziv na Varnostni svet proti An-gliji; na Balkanu se pripravljaju-ha nevihta, ker je sovjetski veto preprečil celó nepristransko komi-sijo v obmejnih državah Grčije; ko-misija za Palestino pripravljaju-sve poročilo o napetosti med Judi in Arabci v tej deželi; v francoski In-dokini še ni nobenega izgleda za pomirjenje; na Madagaskarju vre mir z Nemčijo in Japonsko je še daleč, ker so velesile med seboj sprte; še za sprejem novih držav med ZN se ne morejo sporazumeti, ratifikacija mirovnih pogodb s Hitlerjevimi sateliti še od strani Sovjetov ni izvršena; Trst še nima svojega guvernerja — o j srečni, srečni časi!

Večina teh zadev bo nazadnje prišla pred najvišjo instanco Zdru-ženih narodov. Tam pa jih čaka Da-moklejev meč ugovora ali veta od strani kako velesile. Rusija se je tega meča že enajstkrat poslužila — in tako faktično ona vlada svet, dokler se ta pusti voditi za nos.

Na dolgo pa to ne bo šlo. Angleški list »Times« piše, da bodo ZN morali dokazati, da so močni ne le napram malim državam, ampak da se ne tresejo niti pred velesilami, ker bo sicer tudi ta nova svetovna organizacija razpadla, kot je raz-padlo Društvo narodov.

To bi pa pomenilo novo svetovno vojno, katero nekateri s 100% goto-vostjo napovedujejo, medtem ko drugi s prav tako gotovostjo trdijo, da je ne bo.

TRIJE ZNAKI VELIKE NA-PETOSTI med Vzhodom in Zahod-m so: 1) Sovjetska odklonitev so-delovanja pri gospodarski obnovi Evrope na podlagi Marshallovega nagrada. 2) Sovjetski veto glede bal-kanske komisije ZN. 3) Sovjetsko odlašanje ratifikacije mirovnih po-godb, ker bi se potem morale sov-jete umakniti iz srednjeevropskih držav.

Ako prištevamo sem še vse gospo-darske in politične pogodbe, ki jih hitijo sklepati države sovjetskega bloka, postaja vedno bolj očito, da je Evropa že razkrojena, na dva ideološko in politično nasprotujo-ča si dela. In to naj bi bil mir, za katerega so naredi 6 let krvaveli!

ZA SPREJEM V ORGANIZACIJO ZN prosijo Italija, Avstrija, Madžarska in Romunska. Sprejemu prvih dveh se upirajo Sovjeti, spreje-mu zadnjih dveh pa so nenaklonje-ni zapadni zavezniki. Kandidatura Albanije pa je že propadla zaradi podmorskih min v Krfskem prelivu

sprejel v dar od narodnih zatiral-cev nasilno zaplenjeno vilo, izgubil zaupanje in spoštovanje usuznjene-ga naroda. Pesnik Župančič se je tedaj izkazal zelo pritlikavega: pi-smo je izročil oblastem, naj izsele-dijo pisca. Oblasti so šle pa dele ter izvršile pregled vseh pisalnih strojev, da bi ugotovile, na katerem je bilo pisane natipkano.

Ta dejstva mečejo na Župančiče-vo osebnost temno senco. Gotovi-moralni madeži čisto ubijejo veli-čine, ki niso — veličine.

MIROVNA POGODBA z Italijo je bila na dnevnem redu pred ital-ustavodajno skupščino. Ta je po delgih prerokanjih pooblastila vla-do, da ratificira mirovno pogodbo, »ako jo prej ratificirajo vse priza-dete vlade«.

Sovjeti hočejo namreč spet za-vlačevati an so sporočili Angliji, da bi morale velesile odložiti ratifi-kacije vse dotlej, dokler je ne bo vseh 5 premagank ratificiralo. Te pa so vse — razen Italije — sovjet-ski sateliti, ki ne smejo ratificirati, dokler Rusija tega ne dovoli. Tako dejansko odvisi edinole od Slovj-tov, kdaj bomo dobili nove meje.

NEKAJ RAZVESELJIVEGA. ZN so pozvali Nizozemce in Indonez-jce, ki so se hudo kresali na otoku Java, naj takoj prenehajo s sovraž-nostmi in odložijo orožje. Obe stran-ki sta se ukazu najvišje organizaci-je narodov pokorili. Skušali so bosta mirno pobotati. ZN torej ven-darle dobivajo svoj ugled, čeprav zaenkrat le med manjšimi država-mi. A tudi to dejstvo je razveselji-vo.

IZSELJENCI, POZOR! Brazilska vlada je objavila, da bi pač spreje-la poldrug milijon izseljencev, a če v daljšem roku. — Zadnje došli iz-seljenci so tvorili za vlado velike razočaranja, ker ni bilo vmes nič kmečkih ljudi, ki jih Brazilija naj-bolj rabi. Pa še to je vlada spora-čila, da bo zopet vrnila mednarod-nemu odboru veliko število že tja došlih izseljencev, ki so se branili sprejeti delo v rudnikih in na plan-tazah (posestvih), češ da tega dela niso vajeni.

Novi sodbe in obsodbe
Zagrebsko sodišče je nedavno ob-sodilo šest kat. duhovnikov radi »sabotaže v neki tovarni«. Dva sta bila obsojena na smrt, ostali pa na dolge kazni prisilnega dela.

Kako odlični so tisti, ki sovražijo duhovnike

To je povedal Hipolit Taine, francoski zgodovinar, ki ni bil ne duhovnik ne katoličan, ampak svo-bodomislec. Toda dejstvo je dej-stvo. Odkritostrečen človek ga prizna tudi, kadar mu je nehalno. Spisal je zgodovino francoske revolucije, v tej zgodovini je priznal tole: »Du-hovnika sovražijo: podlež, nasilne-ži, poizigalci, pijanci, ničvrednoži in spleh ljudje, ki so zaslužili ga-lejo. To je nesporno. — Nasprotno so duhovnikom naklonjeni in jih spoštujejo: pridni, pošteni, za do-bro vneti, človekoljubni, spošte-vanja vredni vestni.«

Kdor ima za sovražnike hudobne, za prijatelje pa poštene, je gotovo časti vreden.

Križ je branila

V neki vasi na Francoskem se je dvigal sredi trga velik lesen križ, s katerega je Križani blagoslavljal ljudstvo, ki se je čisto zbiralo ob njegovem vnožju. Pa je prišla kr-va francoska revolucija. Nekega

